

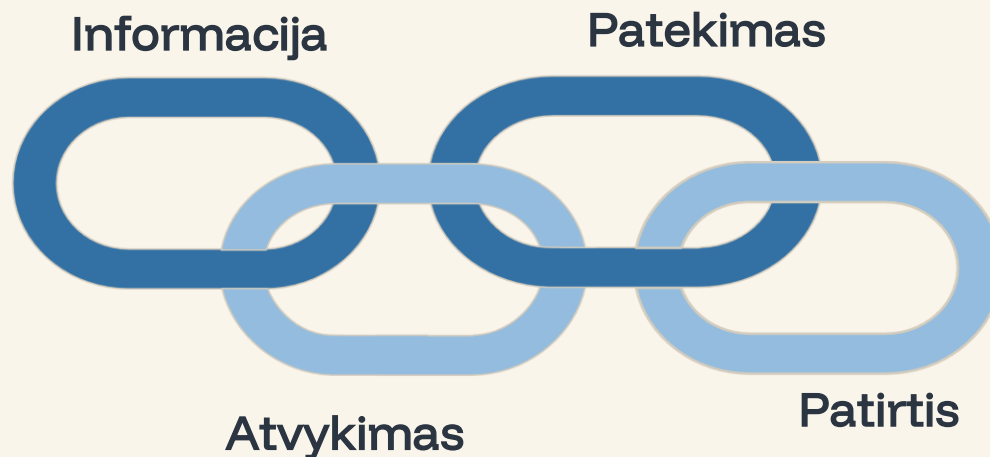
Prieinamumas — tai ne tik pandusas prie durų

Ginta Žemaitaitytė-Buinevičė,
Lietuvos žmonių su negalia sąjunga

Prieinamumo grandinė

Prieinamumas prasideda ne muziejaus salėje — jis prasideda **žmogaus namuose**. Grandinėje kiekviena grandis yra vienodai svarbi: jei **nutrūksta bent viena**, objektas tampa nepasiekiamas.

Kiekviena grandis turi būti stipri — tik tada kultūros paveldas tampa tikrai prieinamas.

Visi Kalmaro pilies operatoriai nuolat dirba, kad pagerintų pilies prieinamumą. Savo tinklalapyje reguliariai skelbiame informaciją apie šioje srityje atliktus patobulinimus. Žemiau rasite įvairių pagalbos priemonių, kurias galime pasiūlyti šiandien, sąrašą, taip pat bet kokias klūtsis ar problemas, kurios gali kilti.

Jei turite klausimų apie savo apsilankymą, nedvejodami susisiekiame su mumis Kalmaro pilyje.

Pritaikyta neįgaliesiems automobilių stovėjimo aikštelė

Pritaikyta neįgaliesiems automobilių stovėjimo aikštelė yra alėjos, vedančios į pilį, gale. Iš ūa iki pilies yra apie 100 metrų. Apsilankykite mūsų svetainės puslapyje „[Maršrutai ir parkavimas](#)“, kad rastumėte šią pažymėtą automobilių stovėjimo aikštelę žemėlapyje.

Bendra informacija

Ne visos Kalmaro pilies viešosios erdvės pritaikytos neįgaliesiems vežimėliuose. Palydovas arba asistentas visada gali nemokamai patekti į pilį. Pačioje pilyje negalima būti šunų, išskyrus šunis vedlius. Apsilankymo metu galima atsinešti neįėjamas stovyklavimo taburetes. Jas rasite netoli pilies parduotuvės / įėjimo. Jei jums reikia pagalbos, susisiekiame su personalu. Tualetas neįgaliesiems yra istoriniame kieme (uždarytas nuo lapkričio iki kovo mėn.).

Vaikiški vežimėliai

Dėl pilies istorinės ir jautrios aplinkos, taip pat siekiant netrukdyti evakuacijai, vežimėlių į pilies vidų įsinešti draudžiama. Juos galima pastatyti vidiniame kieme, prie pilies parduotuvės. Pilis neprisima jokios atsakomybės už vaikiškus vežimėlius.

Liftas

Projekto „Orus įėjimas“ dėka Kalmaro pilyje įrengus liftą, Žalioji salė, Pilies bažnyčia, Kareivinių salė ir Aukštinė salė tapo pritaikytos neįgaliesiems. Lifto matmenys: durų anga – 90 cm, plotas – 145 × 167 cm. Prie liftu durų vidiniame kieme galima krepšius pagalbos į personalą. Kitos pilies dalys nepasiekiamos dėl laiptų ir sienkčių.

Gera žinoti apie laiptus

Kalmaro pilies viešosios erdvės yra suskirstytos į skirtingus aukštus. Į tas zonas, į kurias negalima pakilti liftu (t. y. aukščiau pateiktą skyrį), reikia patekti laiptais. Iš vidinio kiemo reikia lipti septyniais laipteliais, kad pasiektumėte parduotuvę / įėjimą. Noredami patekti į tualetus iš parduotuvės / įėjimo, turite lipti šešiais laipteliais su dviem aikštelėmis tarp jų. Noredami patekti į Karališkuosius apartamentus ir parodas iš parduotuvės / įėjimo, turite lipti dvidešimt keturiomis laipteliais su trimis aikštelėmis tarp jų, kur galite pailsėti. Noredami patekti į gubernatoriaus apartamentus iš parduotuvės / įėjimo, turite lipti aštuoniais laipteliais su viena aikšte tarp jų.

Klausos kilpa

Jei jums reikalingas klausos aparatas, mūsų koncertų ir konferencijų salėje Žaliojoje salėje naudojames tradicine klausos kilpa.

Nurodymai / Parkavimas

Raskite kelią ūa. Kalmaro pilis yra adresu Kungsgatan 1. Mus rasite per „Google Maps“. Viešasis transportas Pilis yra maždaug už 750 metrų nuo autobusų ir traukinių stotelių...

Skaityti daugiau →

Informacija — pirmasis žingsnis

Svetainė ir maršrutas

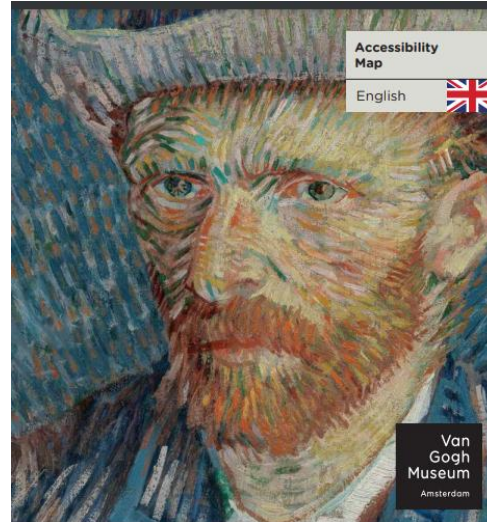
Ar objekto svetainėje aiškiai nurodyta, kaip patekti? Ar yra informacija apie laiptų aukščius, lifthus, specialias parkavimo vietas?

Aiški komunikacija

Informacija turi būti prieinama dar prieš atvykstant — žmogus turi galėti suplanuoti vizitą ir jaustis užtikrintai.

<https://kalmarslott.se/en/plan-a-visit/> [trashed/](#)

Nepakanka objektą ar paslaugas pritaikyti žmonėms su negalia, svarbu skleisti informaciją apie tai!

Welcome to the Van Gogh Museum

Here you will learn everything there is to know about Vincent van Gogh and his contemporaries. The museum is accessible to everybody. All floors are easy to reach using the lift, there are multiple disabled toilets and baby changing rooms, and wheelchairs, wheeled walkers and prams are available at the museum.

Information Desk

The Information Desk in the Entrance Hall has all the information you need on our activities, lectures, tours, treasure hunts, schools programme, exhibitions and the artworks in the museum collection. Our staff will be happy to help you.

Activities

The Van Gogh Museum offers a range of activities for disabled visitors.

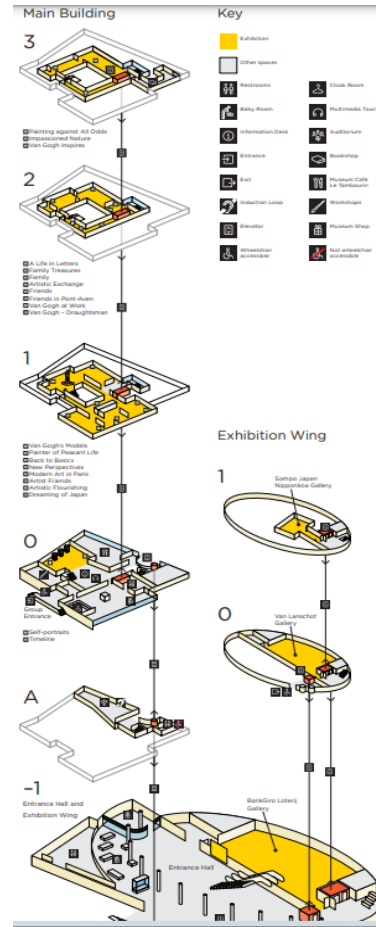
Museum Shops

Visitors using a wheelchair are advised to visit the museum shops on -1 and the ground floor. The bookshop on the third floor is also accessible for wheelchairs.

Museum Café Le Tambourin

Located on the ground floor of the Main Building, Le Tambourin offers a varied selection of freshly-prepared

2–3 GRANDYS

Atvykimas ir patekimas

Atvykimas

Kaip arti galima pastatyti automobilį? Senamiesčio grindinys asmeniui vežimėlyje — rimtas iššūkis. Danga nuo aikštelės iki įėjimo turi būti lygi ir tvirta.

Patekimas ir judėjimas

Durų plotis, slenksčiai, posūkių spinduliai ir judėjimas tarp aukštų — kiekviena detalė gali tapti kliūtimi arba atvira durimi.

Grindinys, takai

Grindinys, grįstas trinkelėmis- gerai. Blogai, kad nėra nuolydžių, t.y. išlipus iš automobilio negali užvažiuoti ant šaligatvio.

Tako dangai ne itin gerai parinktas mišinys: kai sausa danga į ją klimsta rateliai, patogiau važiuoti kai danga kažkiek drėgna.

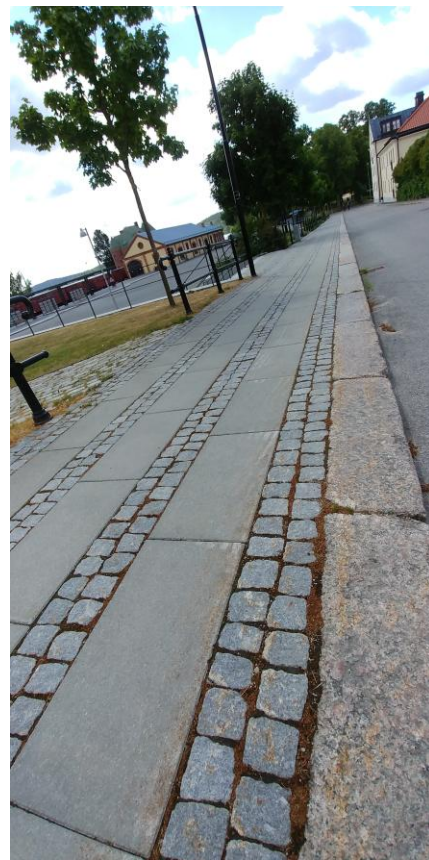
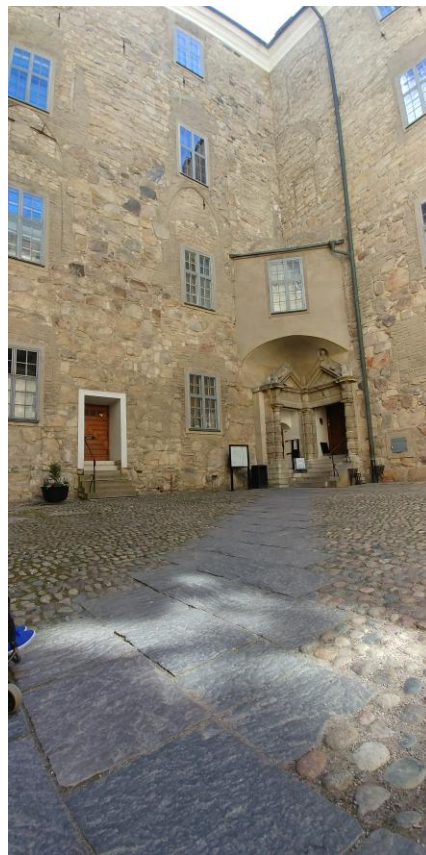

Takas netinkamas važiuoti neįgaliųjų vežimėliais, nes nelygus, akmenukai sukelia didelį diskomfortą važiuojant, važiuoti sunku arba neįmanoma.

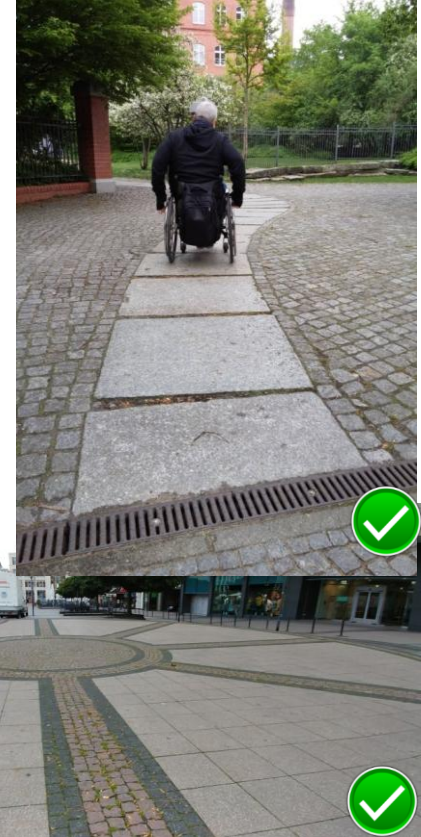

Takas netinkamas važiuoti neįgaliųjų vežimėliais, klimsta vežimėlio rateliai. Važiuoti sunku arba neįmanoma.

Grindinys visiems

Netinkamai apdirbto akmens trinkelų grindinys sukuria negalią stiprinančią aplinką

Paveldo iššūkiai — ar tikrai neįmanoma?

Pradedantiesiems dažnai atrodo, kad paveldo objektų pritaikyti **neįmanoma** — „negalima griauti sienų“.

Šiuolaikinė restauracija ieško **kompromisų** ir **reversiškumo** principų.

Reversiški sprendimai ir universalus dizainas

Reversiški sprendimai

Adaptacijos, kurias galima pašalinti nepažeidžiant istorinio pastato audinio — lengvų konstrukcijų pandusai, pristatomi išoriniai liftai.

Dangų pritaikymas

Istorinę grindinę galima pritaikyti — nelygūs akmenys nupjaunami, sukuriant plokščią, bet vizualiai autentišką taką.

Universalus dizainas

Nuolaidus įėjimas vietoj laiptų tarnauja visiems: žmogui su negalia, tėvams su vežimėliais ir vyresnio amžiaus žmonėms.

Kai fizinis patekimas neįmanomas

Jei paveldo objekto (pvz., siauro gynybinio bokšto) fiziškai neįmanoma pritaikyti nepažeidžiant jo vertingųjų savybių — **asmuo su judėjimo negalia neturi likti be patirties.** Alternatyvios patirtys atveria naujas galimybes pažinti paveldą.

Fizinis apribojimas ≠ patirties apribojimas

Skaitmeniniai dvyniai ir VR

Virtuali patirtis bokšto viršūnėje iš pirmo aukšto.

Taktiliniai maketai

Pastato 3D modeliai, sukurti liečiant ir pažinimui per lytėjimą.

Prieinami eksponatai ir aplinka

Eksponatai ir aplinka pritaikyti laisvam judėjimui ir savarankiškam lankymui.

Informacija ir komunikacija judėjimo negalią turintiems žmonėms

Aiški orientacija, prieinami maršrutai, patogios komunikacijos ir poilsio galimybės.

SAVARANKIŠKUMAS

ORIENTAVIMASIS

PATOGUMAS

LYGYBĖ IR ĮTRAUKTIS

Gerosios patirtys

Mandagumo vežimėliai

Kad objektas taptų dar labiau prieinamas judėjimo negalią turintiems lankytojams, vertėtų turėti asmenų su negalia vežimėlius.

- **Svarbu:**

- Vežimėliai turi būti nemokami,
- Vežimėliai turėtų būti lengvai valdomi, techniškai tvarkingi ir pan.
- Vežimėliai turėtų būti prie įėjimo durų ar kt. vietoje, kur lankytojai lengvai juos pamatytų.
- Personalas turėtų būti apmokytas jais naudotis.

Hapsalu pilis, Estija

Estijos architektūrinis perlas – Hapsalu pilis. Pilis pastatyta XIII a. Tai viena geriausiai išlikusių pilių Estijoje ir vieni garsiausi vaiduoklių namai Europoje.

Tai bene geriausiai žmonėms, judantiems vežimėliais, pritaikyta mano aplankyta pilis.

Takas per akmeninį grindinį
įrengtas patogiai važiuoti
vežimėliu

Žmonėms su negalia
įrengtas tualetas

Per slenksčius įrengti nuolydžiai,
dėl patogaus nuvažiavimo

Nuostatos ir personalo vaidmuo

Tai pigiausia, bet dažnai pati svarbiausia prieinamumo dalis. Net puikiai pritaikytas pastatas taps neprieinamas, jei darbuotojai nežinos, kaip elgtis.

Empatija ir žinios

Mokymai, kaip bendrauti, kaip padėti — neperžengiant asmeninių ribų ir gerbiant asmens orumą.

Paslaugumas

Žinojimas, kur yra alternatyvūs įėjimai, kaip valdyti keltuvus ir kaip reaguoti nestandartinėse situacijose.

Ką galime padaryti šiandien?

01

Įvertinkite grandinę

Peržiūrėkite savo objektą nuo informacijos iki patirties — kur grandinė nutrūksta?

02

Ieškokite reversiškų sprendimų

Pasikonsultuokite su specialistais — daugelį kliūčių galima pašalinti nepažeidžiant paveldo.

03

Kurkite alternatyvias patirtis

Skaitmeninės ir taktilinės priemonės atveria paveldą tiems, kuriems fizinė erdvė ribota.

04

Mokykite personalą

Empatiškas, informuotas darbuotojas — stipriausias prieinamumo įrankis.

Prieinamas paveldas — tai paveldas, kuris tikrai gyvena.

Prieinamumas – kultūros paveldą praturtinantis veiksnys

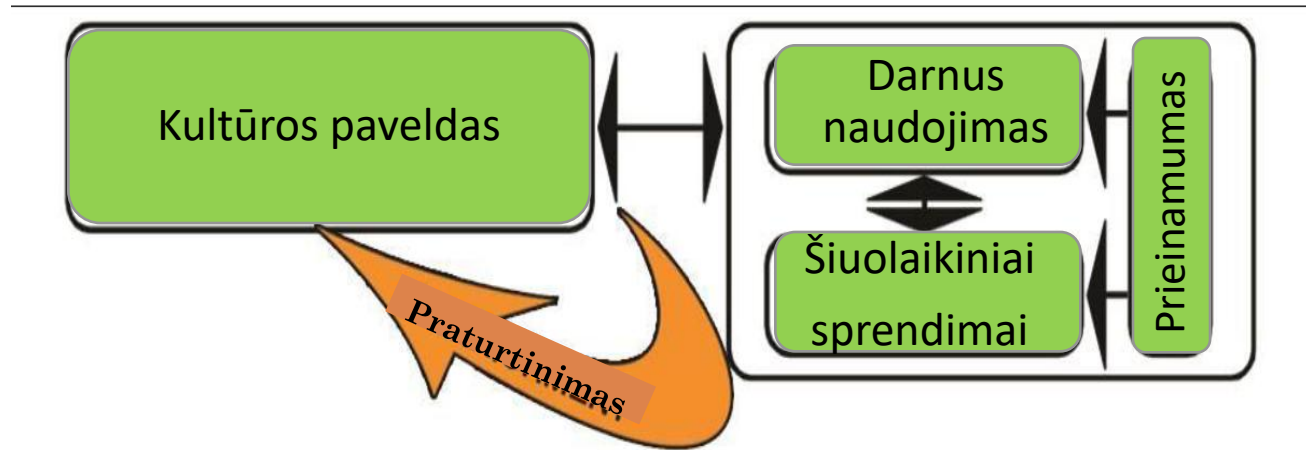

Fig.1. Accessibility – an integral part of the sustainable use and contemporary expression of the cultural heritage

Kalmaro pilies prieinamumas, Švedija

Ačiū už dėmesį

Ginta Žemaitaitytė-Buinevičė,
Ginta.zemaitaityte@gmail.com